

ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет машинобудування та транспорту
Кафедра безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної роботи по організації навчального процесу та його науково-методичного забезпечення

Васілевський О. М.

«18» _____ 06 _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і практика професійної підготовки молоді
у закладах освіти української діаспори

рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
галузь знань	01 – Освіта
спеціальність	015 – Професійна освіта
освітня програма	Професійна освіта
освітня кваліфікація	Доктор філософії з професійної освіти

Вінниця 2020 рік

Робоча програма дисципліни
«Теорія і практика професійної підготовки молоді у закладах освіти
української діаспори»

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)
галузь знань 01 – Освіта
спеціальність 015 – Професійна освіта
освітня програма Професійна освіта
освітня кваліфікація Доктор філософії з професійної освіти

2020. – 16 с.

	Посада Протокол засідання	ПІБ	Підпис
Розроблено	Доцент кафедри БЖДПБ Зав. кафедри БЖДПБ	д. пед. н., доцент Дембіцька С. В. д. пед. н., професор Кобилянський О. В.	
Схвалено	Гарант освітньо-наукової програми	д. пед. н., професор Кобилянський О. В.	
	Зав. кафедри БЖДПБ засідання кафедри БЖДПБ (протокол № 16 від 24.03.2020)	д. пед. н., професор Кобилянський О. В.	
	Директор ІнМАД засідання секції Науково-технічної ради ВНТУ (протокол № 2 від 25.05.2020).	д. т. н., професор Грушко О. В.	
Затверджено	Голова Методичної ради Методична рада ВНТУ (протокол № 12 від 18.06.2020)	д. т. н., професор Васілевський О. М.	

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів - 4	Вибіркова
Модулів - 2	Рік підготовки
Змістових модулів — 2	2-й
Загальна кількість годин — 120	Семестр
	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання — контрольна робота для здобувачів заочної форми навчання, реферати з окремих тем курсу та доповіді на щорічну науково-теоретичну конференцію викладачів, співробітників та студентів ВНТУ та інші науково-технічні конференції та семінари, підготовка наукових публікацій.	Лекції
	19 год.
	Практичні заняття
	19 год.
	Лабораторні
	Не передбачені
	Самостійна робота
82 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних — 2 самостійної роботи здобувачів — 4,3	Вид контролю:
	Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни полягає у розкритті науково-теоретичних засад, змісту, форм і методів підготовки спеціалістів для трудової діяльності у науковій, культурно-освітній і господарській сферах у закладах освіти української діаспори, визначити можливість використання набутого ними досвіду у становленні фахівців-професіоналів у незалежній Україні.

Завдання дисципліни:

- ознайомлення майбутніх докторів філософії із світовим та національним досвідом освіти і культури та на основі цього досвіду формування загальнолюдських цінностей, національної свідомості, національної гідності;

- ознайомлення з основними педагогічними теоріями навчання і виховання, з педагогічною діяльністю, педагогічними поглядами та педагогічними ідеями видатних діячів минулого і сьогодення, які працювали в закладах освіти української діаспори;

- сприяти формуванню педагогічного мислення, культури, ерудиції студентів;

- всебічний аналіз концептуальних, змістовних, організаційних засад задоволення освітніх потреб західної та східної українських діаспор;

- на основі вивчення потреб визначення прогнозу створення та розвитку різних типів освітніх закладів у діаспорі;
- ознайомлення з особливостями державної підтримки організацій національної системи навчання в регіонах компактного проживання українців у світі;
- аналіз міжнародних угод, договорів про співробітництво у галузі освіти між Україною і державами, де проживають українці;
- аналіз особливостей співпраці вищих навчальних закладів, науково-дослідних інститутів Академії наук, Академії педагогічних наук України з освітніми українськими центрами країн світу.

У результаті вивчення дисципліни студенти мають **знати**:

- соціально-економічні, політичні, культурно-освітні умови становлення та діяльності українських закладів професійної підготовки молоді за межами України,
- головні тенденції та особливості їхнього функціонування на різних етапах розвитку;
- основні положення науково-педагогічного доробку теоретиків і практиків фахового становлення молоді в державах масового осідку українців-емігрантів;
- форми і методи опанування професії у закладах освіти українського зарубіжжя;

На основі здобутих знань у студентів повинні бути сформовані такі **вміння**:

- виявляти соціально-економічні, політичні, культурно-освітні умови становлення та діяльності українських закладів професійної підготовки молоді за межами України,
- аналізувати головні тенденції та особливості їхнього функціонування на різних етапах розвитку;
- актуалізувати науково-педагогічний доробок теоретиків і практиків фахового становлення молоді в державах масового осідку українців-емігрантів;
- критично осмислювати й узагальнити позитивний досвід фахової підготовки молоді в українських освітніх інституціях діаспори задля його використання у практичній діяльності закладів освіти сучасної України.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетенціями:

1. *Соціально-особистісними*:

- здатність до свідомої самоосвіти;
- здатність до критики й самокритики;
- креативність, здатність до системного мислення;
- наполегливість у досягненні мети;
- турбота про якість виконуваної роботи.

2. *Загальнонауковими*:

- розуміння особливостей розвитку та функціонування освітнього

середовища української діаспори та дидактичних особливостей навчального процесу вищої школи;

- наявність системи знань про студента як психологічний феномен та основні фактори, що впливають на розвиток і формування майбутнього україномовного фахівця в середовищі української діаспори;

- навички використання програмних засобів і навички роботи в комп'ютерних мережах, уміння створювати бази даних і використовувати інтернет-ресурси з метою організації управління навчальним процесом вищої школи;

- базові знання фундаментальних наук в обсязі, необхідному для освоєння загально професійних дисциплін.

3. Інструментальними:

- здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою;
- навички роботи з комп'ютером; навички управління інформацією;
- дослідницькі навички;
- знання інформаційних технологій, їх можливостей для розв'язання задач з предметної галузі та у навчальному процесі.

4. Професійними:

- здатність до практичного застосування теоретичних основ професійної діяльності;

- уміння проектувати навчальний процес, розробляти та впроваджувати різні типи навчальних занять;

- вміння адекватно та обґрунтовано оцінювати навчальну діяльність студента;

- вміння розробляти навчальну документацію, формувати контрольні запитання та завдання;

- методична готовність до популяризації педагогічних інновацій.

5. Спеціалізовано-професійними:

- вміння аналізувати культурно-освітні умови становлення та діяльності українських закладів професійної підготовки молоді за межами України;

- вміння критично осмислювати й узагальнити позитивний досвід фахової підготовки молоді в українських освітніх інституціях діаспори;

- здатність критично оцінювати науково-педагогічний доробок теоретиків і практиків фахового становлення молоді в державах масового осідку українців-емігрантів

Поточний та підсумковий контроль знань студентів проводиться шляхом фронтального, індивідуального чи комбінованого опитування студентів під час практичних робіт, контрольних робіт, колоквиумів, тестування, іспиту.

На позааудиторну роботу виноситься вивчення окремих проблем курсу, написання контрольних робіт, підготовка до практичних занять, колоквиумів, тестування, іспиту, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (підготовка доповідей на щорічну науково-теоретичну конференцію

викладачів, співробітників та студентів ВНТУ).

3. Програма навчальної дисципліни Змістовий модуль

Модуль 1. Організація діяльності закладів професійної освіти української діаспори

Тема 1. Умови становлення та діяльності українських закладів професійної підготовки молоді за межами України. Надбання української педагогіки в західному зарубіжжі. Функціонування українських бібліотек. Фактори та причини політичної і культурної активності української спільноти. Історія українського книговидавництва в західній діаспорі.

Тема 2. Головні тенденції та особливості їхнього функціонування на різних етапах розвитку. Стан освіти в українській діаспорі. Структура та класифікація освітніх закладів української діаспори. Еволюція підходів до розвитку вищої освіти в українській діаспорі. Фактори посилення діяльності освітніх установ на міжнародному рівні. Проблеми розвитку закладів освіти української діаспори на різних етапах розвитку. Реалізація принципів неперервної освіти в системі закладів професійної освіти української діаспори..

Тема 3. Форми і методи опанування професії у закладах освіти українського зарубіжжя. Характеристика форм навчання, форми контролю й оцінювання знань, умінь і навичок студентів; форм науково-дослідної роботи в системі закладів професійної освіти української діаспори. Практика створення віртуальних університетів. Практика створення нових типів навчальних закладів для неформальної освіти в освітньому просторі української діаспори. . Форми контролю, обліку й оцінювання знань, умінь і навичок студентів в системі закладів професійної освіти української діаспори.

Модуль 2. Специфічні риси підготовки фахівців у закладах освіти української діаспори

Тема 4. Особливості підготовки фахівців у закладах освіти української діаспори в Канаді. Розвиток українського суспільства в діаспорі Канади, його культурні досягнення. Чинники, які спонукали і спонукають українські громади до утримання і розвитку власної школи. Питання загального покращання роботи україномовних освітніх закладів. Створення та функціонування вищих навчальних закладів української діаспори в Канаді.

Тема 5. Особливості підготовки фахівців у закладах освіти української діаспори в США. Особливості індивідуального навчання системи вищої освіти в США. Створення та функціонування вищих навчальних закладів української діаспори в США. Розвиток українського суспільства в діаспорі США, його культурні досягнення. Чинники, які

спонукали і спонукають українські громади до утримання і розвитку власної школи.

Тема 6. Особливості підготовки фахівців у закладах освіти української діаспори в Європі. Розвиток українського суспільства в діаспорі Європи, його культурні досягнення. Форми проникнення українського елемента в різні європейські країни. Чинники, які спонукали і спонукають українські громади до утримання і розвитку власної школи. Створення та функціонування вищих навчальних закладів української діаспори в Європі. Питання загального покращання роботи україномовних освітніх закладів. Специфічні особливості функціонування закладів освіти української діаспори в різних європейських країнах.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна, вечірня, заочна форми навчання)			
	усього	у тому числі		
		лек.	пр.	с.р.
Модуль 1. Організація діяльності закладів професійної освіти української діаспори				
Тема 1. Умови становлення та діяльності українських закладів професійної підготовки молоді за межами України	20	3	3	14
Тема 2. Головні тенденції та особливості їхнього функціонування на різних етапах розвитку	20	3	4	13
Тема 3. Форми і методи опанування професії у закладах освіти українського зарубіжжя	20	4	3	13
Разом за змістовим модулем 1.	60	10	10	40
Модуль 2. Специфічні риси підготовки фахівців у закладах освіти української діаспори				
Тема 4. Особливості підготовки фахівців у закладах освіти української діаспори в Канаді	20	3	3	14
Тема 5. Особливості підготовки фахівців у закладах освіти української діаспори в США	20	3	3	14
Тема 6. Особливості підготовки фахівців у закладах освіти української діаспори в Європі	20	3	3	14
Разом за змістовим модулем 2.	60	9	9	42
Усього годин	120	19	19	82

5. Теми семінарських занять
Навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Модуль 1. Організація діяльності закладів професійної освіти української діаспори</i>		10
1	<p>Тема 1. Умови становлення та діяльності українських закладів професійної підготовки молоді за межами України</p> <p>1. Проаналізуйте моделі й історичні трансформації світової класичної університетської освіти (XII – початок XXI ст.).</p> <p>2. Здійсніть ретроспективний логіко-системний аналіз становлення університетів на Західноукраїнських землях (XVII - XIX ст.).</p> <p>3. Обґрунтуйте основні етапи та тенденції розвитку класичних університетів Центральної, Східної і Південної України (XIX - початок XX ст.).</p>	3
2	<p>Тема 2. Головні тенденції та особливості їхнього функціонування на різних етапах розвитку</p> <p>1. Проаналізуйте наукову, філософську літературу та документи, що регулюють освітні процеси в освітньому просторі української діаспори.</p> <p>2. Опишіть тенденції, які характеризують розвиток вищої освіти української діаспори наприкінці XX століття.</p> <p>3. З'ясуйте причини зростання ролі університетів у зміцненні демократичних суспільств</p>	3
3	<p>Тема 3. Форми і методи опанування професії у закладах освіти українського зарубіжжя.</p> <p>1. Визначте сутність і зміст освітньо-модернізаційних процесів в Україні наприкінці 90-х рр. XX – на початку XXI ст.</p> <p>2. Проаналізуйте основні етапи Болонського процесу.</p> <p>3. Розкрийте зміст Болонських реформ.</p> <p>4. Доведіть значення Великої хартії університетів у становленні єдиного Європейського регіону вищої освіти.</p> <p>5. Визначте роль принципу автономії в управлінні вищим навчальним закладом у контексті Болонського реформування.</p>	4
<i>Модуль 2. Специфічні риси підготовки фахівців у закладах освіти української діаспори</i>		9
4	<p>Тема 4. Особливості підготовки фахівців у закладах освіти української діаспори в Канаді</p> <p>Здійсніть аналіз діяльності вищих навчальних закладів української діаспори в Канаді (класифікація, характеристика діяльності, напрями підготовки, особливості функціонування) та вкажіть, які позитивні риси було б доречно запровадити у ВУЗах України</p>	3
5	<p>Тема 5. Особливості підготовки фахівців у закладах освіти української діаспори в США</p> <p>Здійсніть аналіз діяльності вищих навчальних закладів української діаспори в США (класифікація, характеристика діяльності, напрями підготовки, особливості функціонування) та вкажіть, які позитивні риси було б доречно запровадити у ВУЗах України</p>	3
6	<p>Тема 6. Особливості підготовки фахівців у закладах освіти української діаспори в Європі</p> <p>Здійсніть аналіз діяльності вищих навчальних закладів української діаспори в Європі (класифікація, характеристика діяльності, напрями підготовки, особливості функціонування) та вкажіть, які позитивні риси було б доречно</p>	3

	запровадити у ВУЗах України	
	Всього	19

7. Темы лабораторних занять

Навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Модуль 1. Організація діяльності закладів професійної освіти української діаспори</i>		40
1	Тема 1. Умови становлення та діяльності українських закладів професійної підготовки молоді за межами України 1. Охарактеризуйте процес становлення академічної педагогічної парадигми в розвитку університетської освіти за межами України (1800-1917 рр.). 2. Визначте особливості професійно орієнтованої педагогічної парадигми (1917-1980рр.). 3. З'ясуйте сутність професійно-технологічної педагогічної парадигми в історії вищої освіти української діаспори. 4. Обґрунтуйте зміст гуманітарної педагогічної парадигми періоду модернізації системи освіти української діаспори (1991-2010 рр.).	14
2	Тема 2. Головні тенденції та особливості їхнього функціонування на різних етапах розвитку 1. Охарактеризуйте процес реконструкції системи вищої педагогічної освіти української діаспори в періоду 1920 - 1940 рр. 2. Визначте особливості розвитку вищої освіти української діаспори часів Великої Вітчизняної війни (1941-1945). 3. Обґрунтуйте основні етапи і напрями формування системи вищої та вищої освіти української діаспори середини 40-х – кінця 80-х років ХХ ст. 4. Розробіть періодизацію розвитку вищої освіти української діаспори в 1920-1990.	13
3	Тема 3. Форми і методи опанування професії у закладах освіти українського зарубіжжя. 1. Дайте характеристику освітніх ступенів і кваліфікаційних рівнів у системі вищої освіти української діаспори. 2. Обґрунтуйте поняття акредитації та автономії вищого навчального закладу. 3. Визначте специфіку освітньо-професійних та освітньо-наукових програм вищого закладу освіти української діаспори.	13
<i>Модуль 2. Специфічні риси підготовки фахівців у закладах освіти української діаспори</i>		42
4	Тема 4. Особливості підготовки фахівців у закладах освіти української діаспори в Канаді Опишіть особливості навчання системи вищої освіти в Канаді. Здійсніть порівняльний аналіз системи вищої освіти Канади та України.	14

5	Тема 5. Особливості підготовки фахівців у закладах освіти української діаспори в США Опишіть особливості навчання системи вищої освіти в США. Здійсніть порівняльний аналіз системи вищої освіти США та України.	14
6	Тема 6. Особливості підготовки фахівців у закладах освіти української діаспори в Європі Опишіть особливості навчання системи вищої освіти в Європі. Здійсніть порівняльний аналіз системи вищої освіти Європи та України.	14
	Всього	82

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання (ІЗ) з курсу «Теорія і практика професійної підготовки молоді у закладах освіти української діаспори» – це вид науково-дослідної роботи аспіранта, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Зміст ІЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює декілька тем або один із змістових блоків навчального курсу.

Науково-педагогічне дослідження виконується у вигляді творчого проекту (машинописний варіант, відеоряд у вигляді презентації у програмі PowerPoint). *Орієнтовна структура ІНДЗ* – вступ, основна частина, висновки, додатки, список використаних джерел. Один із додатків – Презентація у програмі PowerPoint.

Тематика індивідуального завдання:

1. Проблема педагогічної підготовки магістрів у закладах освіти української діаспори: стан її розв'язання.
2. Основні тенденції розвитку ступеневої педагогічної освіти у Західній Європі.
3. Становлення ступеневої педагогічної освіти в США.
4. Магістратура у закладах освіти української діаспори: проблеми, досвід, перспективи.
5. Національне виховання сучасного студентства.
6. Концепція педагогічної освіти в Україні.
7. Шляхи формування готовності магістрів до професійно-педагогічної діяльності.
8. Формування педагогічної спрямованості у студентів магістратури (з досвіду роботи університетів класичних і педагогічних).
9. Підготовка аспірантів до наукової діяльності у закладах освіти української діаспори.
10. Підготовка аспірантів до педагогічної діяльності у закладах освіти української діаспори.
11. Технологія проблемного навчання у закладах освіти української діаспори.
12. Інновації у світовій педагогіці.

13. Педагогічна творчість у закладах освіти української діаспори: досвід, проблеми.

14. Гуманізація вищої педагогічної освіти у закладах освіти української діаспори.

15. Педагогічна підготовка докторів філософії за кордоном (з досвіду роботи вибраного ВУЗу).

16. Проблеми вищої школи у спадщині видатних українських вчених.

17. Сучасні інформаційні технології навчання у закладах освіти української діаспори.

18. Технологія дистанційного навчання у закладах освіти української діаспори.

19. Позааудиторна виховна робота у вищому навчальному закладі у закладах освіти української діаспори.

20. Особливості організації навчально-виховного процесу у спеціальних школах, гімназіях, коледжах української діаспори.

21. Організація самостійної роботи студентів у закладах освіти української діаспори.

22. Модульно-рейтингова система навчання у закладах освіти української діаспори.

23. Кредитно-рейтингова система навчання у закладах освіти української діаспори.

24. Педагогічні основи виховної діяльності громадських організацій у закладах освіти української діаспори.

25. Соціальна адаптація студентів першого курсу у закладах освіти української діаспори.

26. Педагогічний професіоналізм викладача ВНЗ у закладах освіти української діаспори.

27. Болонський процес і вища педагогічна школа у закладах освіти української діаспори.

10. Методи навчання

Лекція, проблемна лекція, демонстрація, зокрема, з використанням мультимедійних засобів навчання, практичні роботи, підготовка рефератів, доповідей науково-дослідного характеру, зокрема, на щорічну науково-технічну конференцію викладачів, співробітників та студентів ВНТУ та інші науково-технічні конференції та семінари, підготовка наукових публікацій.

11. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється у формі фронтального, індивідуального чи комбінованого контролю знань здобувачів під час практичного заняття, тестування, 2 колоквиуми, диференційованого заліку.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	Кол.1	T4	T5	T6	Кол.2	100
12	12	12	14	12	12	12	14	

T1, T2 ... T6 - теми змістових модулів.

Кількість і зміст модулів

Модуль	Кредити	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Контрольна робота	Індивідуальні завдання	Колоквіуми
I	2	10	10	1	1	1
II	2	9	9	1	1	1

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
64-74	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів з окремих видів роботи та в цілому по модулях (в балах)

Вид роботи	Модуль	
	1	2
1. Виконання практичних завдань	12	12
2. Індивідуальні завдання	12	12
3. Контрольні роботи	12	12

4. Колоквіуми	14	14
Всього	50	50

13. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс дисципліни, до складу якого входять:

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і практика професійної підготовки молоді у закладах освіти української діаспори»».
2. Робочий план дисципліни на поточний семестр.
3. Матеріали навчального контенту.
4. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю.
5. Індивідуальні завдання для самостійної роботи здобувачів.
6. Комплект білетів для проведення диференційованого заліку.

14. Рекомендована література

Базова

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи України. Історія. Теорія / А.М.Алексюк. – К., 2002. – 322 с.
2. Антологія педагогічної думки Східної Галичини та українського зарубіжжя ХХ століття: навчальний посібник / [Т.К.Завгородня, З.І.Нагачевська, Н.М.Салига та ін.]. – Івано-Франківськ: Вид-во "Плай" ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2008. – С. 218-227. (Гриф МОН України). [Джус О.В. – 2 др. арк.].
3. Всесвітня декларація про вищу освіту для ХХІ ст.: підходи, практичні заходи та рамки пріоритетних дій, спрямованих на реформу та розвиток вищої освіти, схвалені Всесвітньою конвенцією з вищої освіти в Парижі 9 жовтня 1998 року // Образование в ХХІ веке. – К., 2001.
4. Джус О. Високі школи української діаспори як чинник інтеграції зарубіжних українців у світове співтовариство / О.Джус // Научные труды “Современные тенденции в педагогическом образовании и науке Украины и Израиля: путь к интеграции”. – Ариэль (государство Израиль): Университетский центр Ариэль в Самарии, 2013. – № 4. – С. 145-151.
5. Джус О. Творча спадщина Софії Русової періоду еміграції: Монографія / О.Джус. – Івано-Франківськ: Плай, 2002. – 260 с.
6. Джус О. Український робітничий університет у Празі – предтеча дистанційної освіти українського зарубіжжя / О. Джус // Інновації в освіті: матеріали Міжнар. наук.-метод. конф. (Київ, 16-17 жовтня 2012 р.): тези доповідей. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – С. 32-34.
7. Джус О.В. Професійна підготовка молоді в Українській студії пласти-чного мистецтва у Празі / О.В.Джус // Обрії: Науково-педагогічний

журнал Івано-Франківського ОПОПП. – Івано-Франківськ, 2015. – № 1. – С. 12-15.

8. Джус О.В. Професійна підготовка молоді на військовому факультеті Українського народного університету в таборі інтернованих (Польща, 1921-1922 рр.) / О.В.Джус // Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми сучасної освіти та науки в контексті євроінтеграційного поступу». – Луцьк, 2015.

9. Карась Г.В. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття: монографія / Г.В.Карась. – Івано-Франківськ: Тіповіт, 2012. – 1164 с.

10. Любар О.О. та ін. Історія української школи і педагогіки: Навч. посіб. / За ред. О.О.Любара. — К., КОО, 2003.

11. Мірний І. Український Високий Педагогічний Інститут ім. М.Драгоманова в Празі (1923-1933) / Мірний І. [Історія інституту]. – Прага, 1934 – 144 с.

12. Наріжний С. Українська еміграція: Культурна праця української еміграції між двома світовими війнами. – Прага, 1942. – Част.1. – 372 с.

Допоміжна

1. Вхідження національної системи вищої освіти в Європейський простір вищої освіти та наукового дослідження: моніторинг. дослід.: аналіт. звіт / Міжнарод. благод. фонд "Міжнарод. Фонд досліджень. освіт. політики", кер. авт. кол. Т.В.Фініков. – К.: Таксон, 2012. – 54 с.

2. Гайрапетян В. Л. Регулювання євроінтеграційних процесів у сфері освітніх послуг : дис... канд. екон. наук: 08.05.01 / Вікторія Леонідівна Гайрапетян; Донецький національний ун-т. – Донецьк, 2006. – 176 с.

3. Грищук Л.А. Медична освіта у Польщі / Л.А. Грищук, В.Є. Городецький. – Тернопіль: ТДМУ, 2006. – 124 с.

4. Дубасенюк О.А. Розвиток вищої освіти: тенденції та перспективи // Людиноцентризм як основа гуманітарної політики України: освіта, політика, економіка, культура : матер. Всеукр. конф. к : ІОД НАПН України. – 2011. – С. 135- 142.

5. Кремень В.Г. Проблема визначення та освоєння сучасного змісту освіти: передмова / В.Г. Кремень – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

6. Лозова В.І. Теоретичні основи виховання і навчання: Навчальний посібник для студентів педагогічних навчальних закладів В.І.Лозова, Г.В.Троцько.- Харків, 1997.-338с.

7. Ничкало Н. Г. Децентралізація професійної освіти: чеський досвід / Нелля Ничкало // Педагогічна газета.— 2009. —Травень (№ 5). — С. 6. 14.

8. Пальчук М. Модель професійної освіти і навчання у Польщі – четвертий етап європейської інтеграції / М. Пальчук // Порівняльна професійна педагогіка. – 2011. – №2. – С. 101-111.

9. Сучасна вища школа: психолого-педагогічні аспекти: Монографія / За

ред. Н.Г. Ничкало. – К., 1999.

10. Товканець Г.В. Економічна освіта у вищій школі Чехії і Словаччини у ХХ столітті : [монографія] / за ред. Н.Г. Ничкало. - К.: Кондор, 2013. – 506 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Thematic seminar for higher education reform experts: Organization and Profile of Doctoral Studies [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kaslik2013.bolognaexperts.net/>.

2. Аналітичний звіт «Рейтинг вищих навчальних закладів України «КОМПАС–2012» – К.: «Систем Кепітал Менеджмент», 2012. — 115 с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.scm.com.ua/m/documents/2012_compas_report.

3. Библиотека Гумер – електронна бібліотека для студентів і викладачів гуманітарного профілю – Режим доступу : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Pedagog/index.php

4. Бібліотека ім. О.Сухомлинського - Режим доступу : <http://www.dnpb.gov.ua/>

5. Болонський процес 2020 – Європейський простір вищої освіти у новому десятиріччі / Комюніке Конференції міністрів європейських країн, відповідальних за сферу вищої освіти, Льовен і Лувен-ля-Ньов, 28–29 квітня 2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mon.gov.ua

6. Державна програма розвитку транскордонного співробітництва на 2011-2015 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/>

7. Електронна бібліотека з педагогіки - Режим доступу : <http://nenaidesh.ru/>

8. Матеріали семінару з питань забезпечення якості вищої освіти. Семінар для Національної команди експертів з реформування вищої освіти «Впровадження забезпечення якості у вищих навчальних закладів у країнах-партнерах програми Темпус», Університет м. Загреб, Хорватія, 11-13 червня 2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tempus.org.ua/uk/national-team-here/1180-materiali-seminaru-z-pitan-zabezpechenna-jakosti->

9. Національна бібліотека імені В.І.Вернадського – Режим доступу : <http://nbuv.gov.ua/>

10. Педагогічна бібліотека - Режим доступу : <http://pedlib.ru/>

11. Перша українська Електронна бібліотека підручників "Pidruchniki.com.ua". – Режим доступу : <http://pidruchniki.ws/>

12. Портал ZipSites.ru - безкоштовна електронна інтернет-бібліотека. – Режим доступу : <http://zipsites.ru/>.